

UJVIDÉKI HIRLAP

POLITIKAI ÉS VEGYESTARTALMU LAP.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.
Előfizetés: egész évre 8 frt, félévre 4 frt, negyedévre 2 frt.
Egyes szám ára 10 kr.
Kapható Herger Ágoston könyvkereskedésében.

Felelős szerkesztő:
dr. Nemes Sándor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Erzsébet tér 6-ik sz.
→ Kéziratok vissza nem küldetnek ←
Hirdetések díjszabály szerint.

Ujvidék, május 26.

A függetlenségi és 48-as pártban ki-
űtött sajnálatos szakadás foglalkoztatja
még mindig nemcsak a fővárosi, de meg
a bécsi sajtót hanem az egész or-
szág közvéleményét.

Egyik tarthatatlanabb verzió a má-
sikát kergeti. Képtelen tendenciósus ál-
lításokat bocsátanak szélnek, melyek ön-
magukat czáfolják s egymást hazud-
tolják.

Eötvös s kilépett társairól merészen ki-
mondják az anathemat, mert állítólag a
kormányképeség csábítja őket. S nem
gondolják meg, hogy köztük van Mada-
rász és Károlyi, kik maguk, amíg e
fractióhoz tartoznak, lehetetleniténék a
secessionálnak kormányrajuthatását.

Majd rájuk fogják, hogy antikatho-
likus párt, mintha nálunk Magyarorszá-
gon megállhatna egy katolikusok elleni
áramlat. S nem gondolják meg, hogy e
töredék élén egy olyan igazán liberális
elvű férfi áll, mint Eötvös, kinek szel-
leme a felekezeti kicsinységeken túl a
magasban röpköd.

A pártkörben megmaradottokról meg
azt terjesztgetik: reactionáriusok, kle-
rikálisok, s nem gondolják meg, hogy
a szabadságharcznak nem egy bajnoka
van soraik között, akik minden tudná-
nak lenni, csak nem reactionárius. S
nem gondolják meg, hogy köztük nagy
arányban van a nemkatolikus is, kik
bizonyára nem képesek klerikális irány-
zatot követni.

Sajnos, hogy a helyzetnek tiszta ké-
pét még mindig nem bírjuk, s ha bár
módunkban is volt már a szakadás okai-
ra bepillantunk, egyik-másik fontos
momentum még mindig kivülesik lát-
távunkon és ép ezért még mindig nem
vagyunk abban a helyzetben, hogy he-
lyes véleményt tarthassunk, s annak
értelmében állást foglalhassunk.

Igérteket bírjuk azonban képviselők-
nek, hogy a pártszakadás okait kime-
ritő tárgyilagossággal s megfelelő tény-
hűséggel fel fogja tárni választói előtt.
Saját egyéni elhatározását már a mai
számunkban közölt levélben indokol-
ja meg.

Bármiként történt legyen is, nem
lehet eléggé sajnálni, hogy az eddig
egységes párt megszakadt. Hogy a párt
ereje meggyengült, mert nem lehet ta-
gadásba venni, hogy a párt eredményes
küzdelseinek egyik legerősebb ténye-

zője a pártegységben, az összetartásban,
az egyértelmű s egyöntetű eljárásban
rejlő erő volt.

De a függetlenségi és 48-as pártban
beállott eme szakadás nemcsak e párt
életére vet világot, hanem a kormány-
pártra is. S talán még nagyobb, erő-
sebbet.

Bármilyen legyen a függetlenségi
párt kettéválásának oka, a szakadás
minden kétséget kizárólag demonstrálja,
hogy az elvek közössége tartotta őket
össze, s nem az egyéni ambíció vagy
érdek.

Mit tapasztalunk a kormánypártnál?
Annak idejében Szápárynak buknia
kellett, mert a mai egyházpolitikának
nem volt hive.

Azt hirdették urbi et orbi, hogy a
liberálisnak hirdetett párt a liberalis-
mus sine qua non-jának tekinti az egy-
házpolitikát, mely nélkül kormány e
párt támogatását sohasem bírhatja többé.

S a korona, mert ez volt a pártnak
elengedhetlen követelményeként feltün-
tetve, megbizta a mai kormányt s jel-
szavát, az egyházpolitikai szabályozást
előlegesen jóváhagyta.

A napirenden levő egyházpolitika
adta tehát születési okát s létezési jo-
gát a mai kormánynak.

De ugyanezt állítja a párt olyanként
oda, mint a mely nélkül liberalismus
nincs, mint a mely magában foglalja a
párt legfőbb programját.

Mi következik ebből? Az, hogy csak
az tartozhatnék abba a hirhedt liberális
párt kötelékébe, aki a pártnak ezen
elveit magáévá teszi. S kinek elvei az-
zal ellenkezők, az nem lehet liberális,
annak a liberális pártban helye sem
lehet. Hisz ez az egyetlen elvi alap,
melyen a szabadelvűpárt sorakozik, s a
más véleményen levő minden tekintet-
ben elvi ellentétben áll a párttal.

S mi folyik ebből még tovább?

Az, hogy a politikai tisztesség kö-
veteli, miszerint mindenki, aki a libe-
rális pártnak ezen mindent felölelő el-
vével ellenkező meggyőződést vall, ezen
pártból önként váljék ki, s viszont a
párt mindenkit ilyet, aki saját ellenke-
ző meggyőződését a párt elveinek alá
nem veti, közönségen ki.

S e helyett mi történik?

Általános marad a jelszó, hogy az
egyházpolitika subsummálja minden prog-
ramját a pártnak s a kormánynak
de azért nagyon sokan feunen hirdetik,

hogy ők e politika ellen vannak, s el-
lene is szavaznak.

S a helyett, hogy a párt ezeket ki-
válásra kényszeritené, megengedi a to-
vábbmaradást.

Hát elvi alapon áll-e az ilyen párt?
Tagjait az elvi azonosság és egység
kapcsolja-e össze, vagy pedig az egyé-
ni érdek, stréberség és ambíció?

Hanem azért ők támadják legerő-
sebben a függetlenségi és 48-as párt-
ban beállott válságban e párt embereit
s ez emberek elvi meggyőződéseit.

Magad portája előtt seperj!

A függetlenségi és 48-as párt ügye.

Visontai Soma dr. orsz. képviselőnk a
pártkörből szintén kilépett. Kilépésének elvi
okait a következő levélben hozta tudomására
Kun Miklósnak, a pártkör alelnökének:

Igen tisztelt barátom!

A legutóbb lefolyt válságos napok-
ban, midőn több nagyrabecsült elvtár-
sunk a kör kötelékéből kivált, én azok
mellé sorakoztam, a kik mindenekfelett
a párt egységének megvédését tartották
hazafias feladatuknak.

Most, hogy az ostrom elmúlt, köte-
lességemnek tartom hangsúlyozni, hogy
ama nagy elveknek, melyek a pártzsa-
kadást előidézték, mindenkor hive vol-
tam és vagyok; ennek az egyházpoli-
tikai vita alkalmával ez évi márczius
hó 14-én tartott parlamenti beszédem-
ben kifejezést is adtam, mondván:

„Mint a függetlenségi és 48-as párt
tagja kijelentem, hogy mindazoknak, a
miket a kormány egyházpolitikai prog-
ramjába felvett, minden tartózkodás
nélkül hive vagyok; én azokat okozati
összefüggésben látom egymással és
azokat a szabadelvűség kérdéseinek
tartom. De tartom egyszermind, a mi
Magyarországra sokkal fontosabb, a sza-
badság és a civilizáció kérdesei-
nek is.“

Igy nyilatkoztam idézett beszédem-
ben és álláspontom azóta egy hajszál-
nyit sem változott.

De ugyanezen beszédemben kételye-
met is kifejeztem aziránt, hogy a je-
lenlegi kormány, mely már beköszön-
tésekor a belügyi kormányzat számára
bázist sem nyújtó 67-iki kiegyezési alap
változatlan fentartását hangsúlyozta, de

ugyanakkor a szintén törvényes alapot képező s a király által is elfogadott és szentesített 48-as alkotmányt, melyben a nemzeti szabadelvűségnek rendszere már bölcsen meg van konstruálva, és a mely hazánkban egyedül és kizárólag képezheti a szabadelvű haladásnak bázisát, ezt a 48-as alkotmányt egy szóval sem említette, annak tovább fejlesztését kilátásba nem helyezte — hogy ez a kormány kellő őszinteséggel és a nemzeti geniusznak megfelelőleg igyekszik-e majd a bejelentett nagy reformokat megvalósítani.

A magyar nemzet fejlődésénél fogva csakis a nemzeti szabadelvűséget ismeri, mert nincs a nem egész történetében egyetlen korszak, a melyben lehetséges lett volna a nemzeti haladás, a nemzeti aspirációk kielégítése és a szabadelvű haladás századok óta a magyar nemzetnél csak együttesen és kapcsolatban történhetett.

Az én nézetem ma is az, hogy a magyar nemzetre áldásosak csak az olyan alkotások lehetnek, a melyek a mig közelebb viszik a civilizáció eszményeihez, ugyanekkor államiságának és nemzeti létének továbbfejlesztését is előmozdítják.

Azért én, t. barátom, semmiféle jelzavakkal nem vagyok eltántorítható a meggyőződésemtől, hogy bármennyire üdvösek s a viszonyok kényszerűsége által is parancsoltak, tehát aktuálisak az egyházpolitikai reformok: a magyar nemzet nem hódolhat meg olyan kormányzatnak, a mely megerősíteni akarja az állami központi hatalmát a társadalom rendjének szabadelvű felépítése mellett, de ugyanakkor az államnak és társadalomnak magyarrá és nemzetivé tételében retrográd irányt követ és rideg merevséggel utasítja el magá-

tól a független és nemzeti állam felépítésének közjogi feladatait.

Hazánk sajátságos közjogi helyzeténél fogva a pusztá szabadelvűség, a nemzeti mezből kivetkőztetett haladás még mitsem jelent az országra nézve: az elnyomatás, a nemzetellenes visszahatás, a haza legsötétebb korszakaiban megkísérlett irányzatok leplezésére és álcázására mi sem alkalmasabb bizonyos általános szabadelvűségi jellegű intézményeknél.

Ezelőtt száz esztendővel is meg volt a nemzetellenes reakciónak a maga szabadelvűségi rendszere és épen szintén a maihoz hasonló egyházpolitikai keretekben; de a különben fenkölt szellemű II. József császár nem tudta vele megnyerni a magyar nemzet szívét; a magyar korona, annak ékessége s annak hagyományai és azok a szent értelmek és ősi vágyak, a mik a koronában megragyognak — mindezt tulságos árnak tartották, a nagy császár kínálta szabadelvű kegyekért.

És ezelőtt ötven esztendővel Kosuth Lajos is megalkotta a szabadelvűség rendszerét, de nemzetiesen, történelmi alapon, a szabad egyén, a nemzeti állam, a demokratikus társadalom elveinek és intézményeinek legbőlebb, legfenköltebb egymásba illesztésével. A hol társadalmi válaszfalakat lerombolt, ott nyomban bástyát épített a nemzeti eszme megvédésére; a hol burjánt irtott, ott mindjárt felszántott és magot vetett a hazafiúi hűségéből és a nemzeti nagyságból. És mindmegannyi szabadelvű, mindmegannyi demokratikus alkotások voltak ezek. De ezek kellett a nemzetnek. Befogadta őket. Az aulikus szabadelvűség sohasem kellett, a nemzeti szabadelvűség igenis!

A hogy elmondottam, úgy kontem-

pláltam én, t. barátom, azokat az egyházpolitikai elveket s azok megvalósítását, melyekkel a kormány a nemzet elé lépett. Hogy azok kerete a független állam, a nemzeti társadalom legyen.

És azért nem követtem én képviselőtársaimat eljárásukban, kik a kormány szabadelvű törekvéseinek és javaslatainak megvédésére ott hagyták pártunkat és kiléptek körünkől, mert ők elsőrendű állami feladatként tüntetik fel az egyházpolitikai reformot.

De habár hűen, ragaszkodással és kitartással máig a körnek tagja maradtam, mégis, hogy minden befolyástól menten, szabadon és függetlenül meggyőződésemet követhessem, s hogy tényeimhez soha a gyanúsításnak árnyéka se férhessen, a pártkörünkől való kilépésre határoztam el magam.

És döntő volt ez elhatározásomra az is, hogy a ki a nemzeties haladásnak vagyok hiva, nem lehetek önkénytelen szövetségese sem netán olyanoknak, a kik a szabadelvűségnek s a haladásnak is egyaránt ellenségei; nem járulhatok hozzá még csak passive sem ahhoz, hogy esetleg olyanoknak lehessen segítségükre, vagy viszont esetleg olyanok feszélyezhessenek engem, a kik a történelem tanúsága szerint céljuk elérhetése végett a szabadelvű haladást akkor is támadják és rombolását akkor is megkísérik, ha az magyar és nemzeties is.

Hogy tehát a pártunk programjába felvett és a 48-as dicső korszak hagyományait képező szabadelvű demokratikus elveket és eszméket pártunk kebelén belül a kiméletlen ellenagitációtól megóvjuk, a párt legutóbbi kiáltványának tárgyalásakor a szövegbe felvételre kértem azt, hogy ha az ugynevezett egyházpolitikai reformjavaslatok

Az Ujvidéki Hirlap tárczája

Hogy múlnak ki az állatok?

Természetrázi tárcza.

Most már mindenfelé alakulnak állatvéd-egyletek, melyeknek céljuk az állatkinzást megakadályozni. Mindenesetre szép és elismerésre méltó dolog, ha túlzásba nem viszik. Mert kifakadásokat tenni a vadász ellen, a ki lelővi az ártatlan galambot s szelid özikét s jó ízűen falatozni a rántott csirkéből, nehezen fér össze. Az állatvilág ép úgy szolgálatunkra van teremtve, mint a növényország, a céljainkra alkalmas állatokat tehát ép oly nyugodt lelkiismerettel leölhetjük, mint a mily egykedvűséggel kivág a kertész egy káposztafőt, s a kártékony állatokat annyi joggal irtjuk, mint a mennyivel kitépjük a virágos kertet elétkelentő dudvát.

Egyébiránt a leölésre szánt állatokkal ma már gyorsan szoktak elbánni. A szarvasmarha megölésére most oly készüléket alkalmaznak, melynek segítségével az állat egyetlen ütésre életlenül rogy össze. A sertés a hentes kése alatt pár perczig keservesen visít ugyan, de ezzel csak azt jelenti be a szomszédoknak, hogy estére friss kolbász lesz. Általában, hogy

az állatok gyorsan ki nem múlnak, az csak természetök szívósága miatt történik. Nincs arra eset, hiába állítják a vadászok, hogy a nyúl, őz, róka stb. egy jól irányzott lövéstől azonnal kimúljon. Pár perczig mindenik él még, s halálosan megsebesítve minden erejét összeszedi, hogy elvonszolja magát. Minden vad sajátságos mozdulatokat csinál és sajátságos hangot ad, ha halálosan van találva s a gyakorlott vadász e mozdulatokat, hangokat már ismeri. A nyúl, futásközben golyótól találva, bukfenccet vet és kétségbeesett hangot ad s még akkor kezd csak igazán szaladni. Legszivrehatóbb az őz feljajdulása.

A róka, az róka marad még kimúlásában is. Ha váratlanul lepi meg a golyó, irtóztatóan felordít ugyan, de ha előzőleg üldözték már s a lövésre elő van készülve, nyikkanás nélkül viszi a golyót, a meddig viheti s menekül biztosabb bozót vagy odú felé. S ha már összeesett, még akkor is óvatosan kell hozzá közelíteni, mert ha van hozzá elég ereje, dühében s kétségbeesésében veszettül bele harap az emberbe, a hol éri s a mig egy szikra élet van benne, el nem ereszti. Különös mozdulatokat, mint a többi állatok, a róka dehogyan tenne. Inkább összehuzza magát és inal. Ha lehet e kifejezést használnunk: „lélekjelenlét” az utolsó pillanatig megtartja. A ló, ha súlyosan megsebesül, ágaskodik, a nyúl buk-

fenccet hány, a macska nagyokat ugrik. A macska kimúlása rendkívüli látvány. Halálos sebet kapva kidüleszti hátát s aztán mind a négy talpával egyszerre hihetetlen magasra ugrik s megint talpra esik. Ezt a sajátságos ugrást ismétli mindaddig, a mig ereje el nem hagyja. Egyébiránt a macska élete nagyon szívós, e tekintetben csak a sas és a béka múlja felül. Halálküzdélme több perczig tart, legtöbb esetben nagyon is hosszú ideig. A vadmacska, erősebb szervezetű lévén, természetesen tovább bírja.

Minden állatnak meg van az a természete, hogy midőn végperceinek közeledtét érzi, ha van még elég ereje hozzá, csendes, homályos zugolyba húzódik. E tekintetben a szárnyasok a négy lábakkal megegyeznek. A mely tyúkokban beteg tyúkok vannak, a döglöttet mindig valamely félreeső zugolyban találjuk meg. A kutya és macska, ha örökké a szobában tartózkodtak is, elhúzódnak valamely sötét helyre az istálló háta mögé vagy a padlásra, a hol legkevésbé zavarják végső küzdelmüket. Valami belső ösztön, a nyugalom utáni vágy sugja ezt nekik. S ha egyszer így elhúzódtak valahová, nem ordít, nem vonít, legfőlebb halkan nyöszörög, ha rendkívüli fájdalmak vannak. Nagyon sok állat egy utolsó mély lélekzettel végzi be, legkisebb hangot sem adva, legtöbb azonban egyetlen egy mély

el- vagy el nem fogadása nem is képez pártkérdést, az ellennézettek csak úgy maradhatnak a párt tagjai, ha működésük az agitáció jellegét nem ölti.

Ezen előterjesztésem sem az értekezleten, sem a szövegszerkesztő bizottságban elfogadásra nem talált.

Azonban kilépésem nem jelent szakítást közös törekvéseinkkel; azokat és azokban hazámat hűséggel kívánom szolgálni ezentul is.

A pártjegyzői állásról szives bizalmatokat megköszönve ugyanegyben lemondok.

Légy szives kilépésemet a párt tudomására hozni, s tartsatok meg továbbra is jóindulatu barátságokban.

Hazafiui üdvözléssel

Dr. Visontai Soma,
Ujvidék szab. kir. város orsz.
képviselője.

Justh Gyula nyilatkozata. A Szegedi Híradó szerkesztője meglátogatta Justh Gyulát a függetlenségi és 48-as párt új elnökét Földéakon, a hol betegen fekszik és megkérte: nyilatkozzék a függetlenségi pártban beállott szakadásról. Justh mélyen fájlalja Eötvösnek és elvtársainak a pártból való kilépését. Nem látja helyes okát ennek a tömeges kilépésnek, mert a függetlenségi párt megfogja szavazni az egyházpolitikai javaslatokat. Justh attól tart, hogy ez az újabb pártválság diszkreditálni fogja a függetlenségi pártot a választók előtt. De bizik a kibékülés lehetőségében. Híve a liberális reformoknak.

A főrendiház reformja. Debreczen város törvényhatósága, közgyűlésen egyhangulag elfogadta azt az indítványt, hogy a főrendiház reformja ügyében fölterjesztést intéz a kormányhoz s a képviselőházhoz.

feljajdulásban tör ki, mielőtt kiadná párját. Midőn egy-egy vásott gyermek a békát agyoncsapja, hall bizonyos kellemetlen nyikkantást; az egér is keservesen visít, mikor ölök.

Azt tapasztaljuk, hogy még azok a házi állatok is, melyek folyvást emberek közt éltek, végöket érezve, elkerülnek az embert, elrejtőznek, hogy senki se nyugtalanítsa őket végvonnaglásukban. A hűséges kutya, midőn nagyon beteg, oda-oda megy gazdájához s kérőleg emeli fel hozzá fejét s midőn egészen elyengült, elvánszorg, s ha gazdája felkeresi, csaknem kiolvashatja az állat szeméből, hogy egyedül akar maradni. A ló is felemeli fejét, mintegy segílyt kérve, midőn beteg, s aztán kétségbeesett nyögéssel mul ki.

Érdekes a számár kimulása is. Ő még általában is az, a ki volt, midőn bogáncscsal beérte, midőn eltűrte, ha hátát tulságos teher nyomta — marad számár. Kérdjünk meg egy öreg juhászbojtárt, hogy hal meg a számár? Azt fogja rá felelni:

— Bizony uram, nem tudom, én még életemben úgy nem láttam döglött szamarat, mint oláhon új süveget.

Pedig az sem száll Illés próféta tűzszerkerén az égbe.

Egy öreg pakulártól hallottam, kinek nagyon kedvencz szamara volt. A jámbor füles, midőn végóráját érezte, nagy erőfeszítéssel el-

Hentzit koszoruzó Asbóth.

A budai szabadságszobor leleplezése alkalmával Asbóth János országgyűlési képviselő Hentzi sirjára „A várkapu ostromát vezető Asbóth Lajos tábornok fia — az elesett vitézeknek“ feliratu koszorut tett le. Épen olyant, milyet a szabadságszoborra.

E qualificálhatlan cselekménye az egész országban nagy visszatetszést szült.

A „Budapesti Hirlap“ tegnapelőtti számában a Hentzihős testvére Asbóth Ilona, levelet intéz Asbóth Jánoshoz, mely megérdemli, hogy mindenki elolvassa.

A levél ekként szól:

Levél bátyámhoz!

Megtörtént, a mi hónapok óta nehéz, fekete felhőként állt fejkünk fölött és tikkasztóvá tette a levegőt, — de a mit mégis minden honszeretemben feldobogó magyar szív hihetetlennek vélt:

„Megkoszoruztatott Hentzi sirja!“

Jaj! hogy e szégyenfolt megtörténhetett, kétszeresen jaj! hogy magyar kéz tette le a vétek e koszoruját. Százszorosan jaj nekünk, hogy te tetted azt: te, a magyar képviselő; te, drága édes atyánk egyetlen fia! Tetted pedig ezt azon pillanatban, midőn még mindnyájan ott voltunk együtt a magyar nemzet legnagyobb, legmagasztosabb ünnepén: a dicső honvédek szobra leleplezésénél. Egy szem sem volt ott könnytelen, minden honfi és honleány lelke repesett az örömtől, lelkesültségtől. Szent volt előttünk ez az ünnepély. Templomunk volt az égboltozat, oltárunk a honvédszobor és forró fohászukat küldtük a magyarok Istenéhez: segítse, erősítse e nemzetet és adjon neki boldogságot!

Midőn a szoborról leesett a lepel és ott láttuk a hős honvéd megható alakját, sebzett honlökával, a győzelem és megdicsőülés teljes fényében, mi nők a tribünön lelkesülve felkiáltottuk: „Éljen a szabadság!“ — És a férfiak utánunk kiáltották.

Te is ott voltál köztük, a színe-java közt

szakítá a kötőféket, mely a jászólhoz kötötte, kiballagott az istalóból a mezőre, hol egykor boldog napjait élte s egy mély árokba ereszkedett. Csak akkor ordított fel, midőn gazdáját látta. Felordított, nagyot rugott és kilehelte párját.

Hogy mily szívós némely állat élete, arra egy pár példát idézünk.

A mult nyáron egy társaság a zöldben mulatva egy, körülbelül két láb hosszú kigyóra akadt. Azt hitték fölöle, hogy mérges kigyó s agyonütötték. Az egyik aztán botjára akasztva az élettelennek látszó állatot, magával vitte a vendéglőbe, a hová ebédelni mentek s ott egy szegletbe dobta.

Ebéd alatt a társaság egyik tagja, egy fiatal nő sikoltva ugrott fel, kiáltva, hogy a kigyó a ruhájára kuszott. A férfiak botra kaptak és addig ütötték, veték a kigyót, míg végre feje nyaka s a teste több helyütt foszlányokra szakadt. Ekkor aztán kidobták a gypepes udvarra.

Három- négy óra mulva a társaság tovább indult s valamelyiknek eszébe jutott a kigyót megtekinteni. Még akkor is élt, sőt helyéről odább-odább kuszott egy bokor alá. Ásóval kellett darabokra vagdalni, hogy biztosak lehessenek benne, hogy a kigyó végre csakugyan megdöglött.

magyar diszruhában. Sőt egy-két hang azt állította: „Asbóth a legszebbek, legdélcezebbek egyike.“ — Haj! nem láttak lelkedbe! Gyászos gondolat érlelődött ott benn.

Alig hangzott el Degré Alajos megható beszéde, a ki drága atyánk ravatalánál is oly felejthetetlen szépen emelé ki a megdicsőült hősiességét, mártírságát és nagy érdemeit, — alig hangzottak el a Szózat szent hangjai, még ott volt a friss pázsiton, a honvéd lábainál koszorud, szent halottunk nevével — és te sietsz a katonai sirkertbe e koszoru hasonmásával és letéted azt a drága aggastyán nevével Hentzi sirjára! És te bitorlod és te láb-bal tiprod a hős, a mártir, a nagy hazafi szent nevét! És te e hős, e mártir, e hazafi egyetlen fia vagy — nem félsz-e Isten ostorától, nem félsz-e atyánk sirontuli átkától?

Hugommal együtt keserű könyeket hullatunk e tetted hallatára. Éltünk egy részével szivesen cseréltük volna fel azt, hogy drága atyánk nevét ne hurezoltad volna meg. Ha már vétkezni akartál e szent haza ellen, ám tetted volna saját nevedben és a szent aggastyánt hagytad volna megdicsőülten nyugodni.

És te még azzal védekezel, hogy atyánk szellemében véltél cselekedni! Nem ilyen gondolkozásu volt atyánk, — bátyám! Ez ellen tiltakoznak honvédei, a kik őt imádták, ez ellen tiltakoznak leányai, a kik imádják, ez ellen tiltakozik az egész magyar nemzet, a mely mindig tisztelni fogja őt.

Lelki szemeim előtt áll a hős, a ki legelsőnek volt a bástya falain, Budavár bevétele-nél. Nem látod őt Tápió-Bicskénél, Isaszeg-nél Perednél június 20-án, a mint száguld előre, egyik kezében kivont kardjával, másikkban a nemzeti lobogóval? Visszanéz: „Fiuk! ma születésnapom van, utánam!“ Egytől-egyik lelkesülten utánarohantak a halál elébe és övé volt a nagy győzelem. Nem látod őt, a mártirt, kegyelmezve a bitófáról 18 évi fogságra, az aradi várban? Büszke, magas homlok, sebzett szív, békós kéz! Nem látod őt, a

A béka életének szívosságát is sok példa bizonyítja.

Egy alkalommal egy kertész a kapa fokával tökéletesen szétvert egy békát s hogy a virágok közt ne éktelenkedjék az elterpedt dög, egy kőre dobta s egy súlyos nagy virágcserepet tett rá. Másnap a béka már nem volt a cserép alatt, néhány lépésnyire ott guggolt a virágok közt. Csaknem egészen épnek látszott, csak mozdulataiban volt egy kis fessesség.

Az olasz és francia béka-árusok leszokták vágni a békának a czombjait, s a többit visszadobják a vízbe s azt mondják, hogy a levágott lábak újra kinőnek.

A sas nemcsak szívós életű, hanem utolsó perczéig a legkeseredettebben küzd támadójával. Már halálosan sebezve, kimerülten fekszik a földön, s midőn a vadász hozzá lép, ismét felemeli a fejét, s mérgesen feléje vág csőrével, s ha sikerül, bizony ott hagyja a nyomát. S különösen a szemét keresi az embernek, mintha azon akarná megboszulni magát, a mely czélba vette. S midőn szétzúzták is a fejét, még él néhány másod perczig, s ha már egyebet nem tehet, a karmaival egy mélyet karczol legyőzőjén. Harczol a végső perczig, „meghal, de meg nem adja magát.“

drága aggastyánt, hófehér ezüst hajával, 25 évvel később, a budai Dunaparton sétálni? „Mégfogya bár, de törve nem“, iztól-izig hős! Hős halála órájában is, midőn engem vigasztalva azt mondja: „Ne sirj lányom, eleget szenvedtem, jó lesz nekem pihenni!“ Midőn kezembe mondja utolsó levelét hozzád (a drága kéz, mely oly hősiösen forgatta a kardot, már gyenge lévén a tollat vezetni), azt írja: „Semmi paradét ne csinálj velem, temess el, mint egyszerű magyar polgárt, én csak hazám iránt kötelességemet teljesítettem.“ Nem látod-e szellemét, hogy kezét magasra, ég felé emeli, tiltakozik az ellen, hogy az ő szellemében cselekedtél? Azt mondja: „Igenis, orvost rendelttem haldokló ellenem mellé, de esküszöm, hogy a magyar szent érzelmét nem bitorolnám soha hazám fővárosa összebombáztatója koszoruzásával! Mint magas műveltségű, humánus ember megtette, hogy a súlyosan sebesültnek segélyt küldött, de pálczát tört a felett, ki e hazában született, és jobban pusztította hazánkat a teljesen idegennél. Pálczát tör saját fla felett is, habár fájdalmas lélekkel s habár bizonyára imára kulcsolja kezeit: Uram, bocsásd meg fiannak, nem tudja, mit cselekszik!

De vigasztal: Asbóth Lajos tábornok, Tápió-Bicske, Isaszeg, Buda és Pered hőse oly magasan, dicsően áll, hogy koszorud dacára a mocsok egy lehelete sem érintheti soha, soha!

Áldott legyen Asbóth Lajos 1848/49-iki tábornok neve és emléke!

Növéréd

Asbóth Ilona.

Ujdonságok.

(Az I. ujvidéki nőegylet) által pünkösdi hétfőn rendezett táncmulatság 237 frt és 40 krnyi bevétel mellett 124 frt és 81 krnyi tiszta jövedelmet hozott. Ez alkalommal a következő felülfizetések eszközöltek: Spitzer Ede (Beocsin) 10 frtot; Platt Angela, polg. lövészegylet 5—5 frtot; Hirsch Amália, Ohrenstein (Beocsin) 4 frt 20 kr; Zombory László 3 frt 40 krt; Kopper György 3 frt 20 krt; Brunner Ede 3 frtot; Fischer Mária 2 frt; Fischer Hugó 1 frt 40 krt; Messer Hermann 1 frt 20 krt; Dr. Ofner és Schneider János 1—1 frtot; Lichtschein 40 krt; — mely adományokért az egyleti választmány ez uton is hálás köszönetet nyilváníttja.

(Országos vásár Futtakon). Ó-Futtak községnek nyári országos vásárja f. é. június hó 12. és 13-án tartatik meg.

(Munkásmajális). A helybeli munkásegylet e hó 28-án a hadiszigeten májusi ünnepélyt rendez.

(Leesett munkás). Podmaniczki Albert munkás tegnapelőtt déltájban egy távirtdaszlop tetején dolgozott. Véletlenül megcsuszott s leesett. Ájulva maradt a földön, honnét a kórházba szállították. Belső sérülései súlyosak.

(Gyilkosság N.-Palánkán.) Kedden este két lövés s ugyanannyi rémes jajkiáltás verte fel Német-Palánka csendes lakóit. A zaj Anaszencz János földműves lakából hatolt ki. A szomszédok, majd a rendőrség is behatolt az elzárt lakba s ott vérfagyasztó jelenetnek voltak tanúi. Az ágy mellett egymáson hevert Anaszencz János és neje. Alul a nő halva, rajta a férj, mellén megsebezve. Bűncselekmény forogván fenn, a járásbíró vizsgálobírája is közbelépett, aki előtt Anaszencz teljes főre delmes vallomást tett. Feleségével nagyon rossz viszonyban élt, e miatt s különösen egy a nő rokonaival szemben folytatott per miatt a férj elkeseredvén, még vasárnap teljesen eltökélte magát, hogy feleségét kivégzi, aztán

öngyilkossá lesz. Tervét azonban csak kedden hajította végre. Midőn felesége éppen ágyba készült, pisztolylyal szívére lőtte úgy, hogy az nyomban szörnyet halt. Azután egyet magára is lőtt, melytől ugyan összeesett, de a mely lövés életveszélyes sebet még sem ejtett rajta. Most félig meggyógyultan a palánkai járásbíró vizsgálati fogságában várja további sorsát.

(Halálozás). Vettük a következő gyászjelentést: Alóltak úgy a magok, valamint közelebbi s távolabbi rokonaik nevében mely bánattal eltelve tudatják, hogy a szerető férj, gondos atya, nagyatyja és jó rokon Telegdi Róth Pál gyógyszerész, Dees város volt polgármestere, ev. egyházmegyei algonduok, Dees város iskolaszékének elnöke stb., életének 67-ik, boldog házasságának 39-ik évében folyó évi május hava 23-ik napján, reggeli 4 órakor, hosszas szenvedés után megszünt élni. A boldogultnak hült teteme idei május hava 25-ik napján délutáni 3 órakor az evang. ref. egyház szertartása szerint fog saját fötéri házához a nagymetetőben lévő családi sírboltba elhelyeztetni. Mely végtisztességre a rokonok, barátok és ismerősök szomorúan meghívattak. Nyugodjék békében! Dees, 1893. évi május hó 23-án. Özv. Telegdi Róth Pálné szül. Bádoki Soós Amália, mint az elhunyt neje. Telegdi Róth Károly, Telegdi Róth Borcsa férj. Tüzes Karácsonné, Telegdi Róth Kata férj. Ballai Krémer Lajosné, Telegdi Róth Gusztáv, mint gyermekei. Özv. Bádoki Soós Károlyné szül. Budáker Amália, mint anyósa. Tüzes Karácson, Ballai Krémer Lajos, mint vejei. Telegdi Róth Gusztávné szül. Szász Ilona, mint menyé. Ballai ifj. Krémer Lajos, Mái, Samu és Ilona, mint unokái. Néhai Telegdi Róth Luiza férje Czecz Péter, mint sógor és gyermekei: Czecz Ernő, Emil, Arthur és Katalin férj. Kemenczi Károlyné.

(A t. női közönség figyelmébe). Rövid idő óta itt helyben épügy, mint más vidéki városokban is művirág-készítményimet forgalomba bocsátottam és azok készítését is tanítottam. Meggyőződve arról, hogy vállalatom szives támogatásban részesült, a mai napon összes művirág-készítményim Herger Agoston könyvkereskedő urnak adtam át, ki azt ezen-tul is raktáron fogja tartani és eredeti árak mellett fogja elárúsítani. Ujvidék, 1893 május 19-én. Desen Erzsébet Budapestről.

(Utazás a föld körül pénz nélkül.) Mikor Jules Verne költői fantáziája egyik regényhősével nyolezvan nap alatt körülutaztatta a világot, bizonyára nem hitte volna, hogy akad egy ember, a ki tulszárnyalva az ő fantáziáját, a valóságban még sokkal nagyobb vállalatba bocsátkozik és fogadást tesz arra, hogy egy krajczár pénz nélkül körül fogja utazni a világot. Ha elgondoljuk, hogy nálunk minden embert csodálkozásba ejtett a zóna olesósága és nem voltak képesek felfogni az emberek, hogy lehet négy forintért Budapestről Kolozsvárra utazni, megérthetjük, mily nehézséggel kell küzdeni annak a Wirén Waldemár nevű kopenhágai újságírónak, a ki 200 font sterlingbe fogadott, hogy pénz nélkül utazza körül a világot. Utak is indult már, és hogy elég leleményes volt, mutatja az, hogy most már Honkongba érkezett. Zsebében egy 25 font sterling értékű utalvány van, de csak a czéltől, hogy ne tekintessék csavargónak. Ha az utalványt pénzre teszi, elveszti a fogadást. Hogyan jutott el oly messzire, azt röviden elmondhatjuk. Az atlanti oceánnon egy hajón mindennap egy sillinget keresett mint munkás, azután szintén mint munkást, ingyen szállították Wilmingtonból New-Yorkba. Ott két napig éhezett és az utazákon szaladgált, mindaddig, míg az üdv hadserege meg nem könyörült rajta. New-Yorkból ingyen vitték Chicagóba, de az egész uton éhezett. Ott egy reklámeczkiket irt egy odavaló norvég szállodának, a miért tizenégy napig ingyen kapott enni valót. Azután egy ingyenjeggyel Portlandba a csendes Oceán partjára utazott. Hogy nem fog-e éhen veszni, mire visszaérkezik Kopenhágába, azt csak az égiek tudják.

(Az „Otthon“) írók és hirlapírók köre jótékonyági bizottsága a következő felhívást bocsájtotta ki: Május. Diszes, mübecsü irodalmi album a magyarországi égettek javára. Az irgalmas, nemes, lovagias magyar ember szívéhez fordulunk. Az „Otthon“ írók és hir-

lapírók köre által kiküldött bizottság József főherczeg ő csász. és kir. Fensége védnöksége alatt nagy jótékonyági akciót indított meg a tüzkárosultak javára. Különböző ünnepek tartásán kívül elhatározta, hogy egy fényes, maradandó becsü albumot is ad ki. A czél ismeretes. Lángoló városok világossága irta fel Magyarországot egére; ezerek jajszava hirdeti. Az album az összes neves írók művein és a legjelesebb magyar művészek képein kívül közéletünk legkiválóbb alakjainak, a kormányférfiak, főpapok, politikusok stb. autogrammjait is közölni fogja. Ára egy forint. (Két korona) Kötött diszpeldány, fényes kiállításal ára 5 frt. Megjelen művészi kiállításban június 1-én. A megrendeléseket május 30-ig kell az „Otthon“ írók és hirlapírók körének (Budapest kerepesi út 9. B.) beküldeni.

(Az angyal levele.) A Londonban megjelenő The War Cry az üdv hadseregének lapja levelet közöl, melyet az égből az angyal irt, s küldött onnan le az üdv hadserege tábornokának, ki Sodoma elpusztulása előtt Lot-ot kivette Sodomából. Azóta az üdv hadserege e lapjának sok olvasója akadt.

(A verseczi vendéglős zavarja). Nagy zavarban van a verseczi szálló vendéglőse, a kinek előkelő vendége lesz a napokban. József főherczeg tudvalevőleg Verseczre megy a honvéd-csapatszemlére és az ottani fogadóban fog megszállni és ott is fog étkezni. A verseczi vendéglősnek azonban soha életében nem evett még a konyhájáról főherczegi vendég s ez az oka annak, hogy miért van a verseczi vendéglős zavarban s miért vannak szegénynek álmatlan éjszakái. A verseczi vendéglős ennelfogya kollegiális szeretettel fordult a debreczeni Bika-vendéglőshöz, hogy írni meg neki, melyek a főherczeg kedves eledelei? Két okból fordult az ország összes vendéglősei közül, a kiknek konyhájáról József főherczeg már jóízűen falatozott, éppen debreczeni kollegájához: először azért, mert a főherczeg már nagyon gyakran volt vendége a Bika-szállónak; másodsor meg azt gondolta magában, hogy a legmagyarosabb főherczegnek bizonyosan a legmagyarosabb város vendéglőjének a konyhája izlett a legjobban.

(Koldus néptanítók — Spanyolországban.) Majdnem hihetetlenül nyomorult helyzete van a spanyol néptanítónak, mint azt a La Educacion Moderna című spanyol pedagógiai lapban olvassuk: „Ebben a szerencsétlen országban a néptanító nagyon nyomorult, kiabálva koldulja mindennapi kenyerét, a mint mult év őszén történt Benegalbon nevű falu tanítójával, ki kezében következő feliratu táblával állott ki Malaga legnépesebb utczájára: „A benegalboni tanító, kinek a kormány nem fizette ki fizetési hátralékát, könyörödmányért esedezik.“ De ez nem minden. Murcia tartományban az elemi tanítók a mulatságnak új faját szerverték székvárosuk vására alkalmára. Elhatározták, hogy a piac közepén egy kéregető asztalt állítsanak (mesa petitoria) mert teljes huszonöt hónapja, hogy nem kaptak fizetést. Lorca-falu tanító (szintén e vidéken) elhatározták (1892-ben), hogy a karácsonyi ünnepeken meglátogatják Murciát, de nem hogy a közmulatságokban részt vegyenek, hanem hogy könyörödmányokat gyűjtsenek, mert huszonöt hó óta fizetés nélkül élnek.

(Pisztoly-párbaj). Palánkáról írják: A szomszédos karavukovai erdőben pünkösdi hétfőjén Bártl Gyula parabutyi gyógyszerész és Szalay István községi jegyző között pisztoly-párbaj volt. A felek kétszer lőttek egymásra, de sérülés nem történt. A párbajra kényes családi affér adott okot. A gyógyszerész és a jegyző a párbaj után sem békültek ki egymással.

(Sardouról.) A hirneves francia drámaíró, mikor még csak kezdte a tollforgatást, elküldte egyik darabját Scribehez, az ünnepelt színműíróhoz, felkérvén őt, olvassa el s mint társíró nyomtassa rá nevét, s adja be valamely színházhoz. Scribe megígérte a fiatal és még teljesen ismeretlen nevű Sardounak, hogy a darabot elolvassa s ha megtetszik neki, pártfogásába veszi. De akárhányszor ment a fiatal költő, hogy idős társának véleményét meghallhassa, azt a választ kapta, hogy Scribe nincs otthon. Végre Sardou türelmének is vége szakadt, s egy erélyes barátját küldte a költő házába, a ki nem hagyta magát elutasítani, s

a kézirat visszaküldését kérte. Végre is Scribe visszaküldte a darabot azzal a megjegyzéssel, hogy is gondolhatta azt, hogy egy lovat és egy szamarat egy kocsi fogjanak? Erre Sardou egyszerűen elküldte Scribenek névjegyét e szavakkal: „Tisztelt uram! hogyan tarthat engem — lónak?”

(Kisiklott vonat.) Budapestről Szeged felé menő tehervonat hét kocsija e hó 24-én délután a dorozsmai állomás bejáratú váltójánál kisiklott. A lokomotív és a szerkocsi súlyosan megsérült, egy kocsi darabokra zúzódott, és még három kocsi kapott kisebb-nagyobb sérüléseket. A vonat személyzetében — hir szerint — nem esett kár. A később érkező gyorsvonat elé Szegedről külön segélyvonat ment, erre szálltak át az utasok, a kik nagy késéssel érkeztek Szegedre. A gyorsvonat és az éjjeli személyvonat postai küldeményeit és szállítványait csak másnap reggel vitték be Szegedre. A pályán — a mely mintegy 30 méternyire meg van rongálva — egész éjjel fáklavilág mellett dolgoztak a munkások, hogy a reggel közlekedő expresszvonat akadálytalanul folytathassa az útját.

(Leányrablás.) Moholyon esett meg, hogy Fraity Milivoj husz éves suhancz beleszeretett a falu legszebb rózsaszalába, a tizenhét éves Marity Máriaéba és megkérte a kezét. A leány azonban kikoszarta kérését, mire ez a délvidéki szerb legények szokott panaceájához, az erőszakhoz nyult. Öcscsével, Milivoj Gyurával megbeszélte, hogy a leányt elrabolják s beavatta a tervbe Tyority Pétert is. Erre a két testvér lóra kapott és kinyargalt a hártárba, a hol a leány szülei lakott és lesbe állott. A véletlen kedvezett nekik, mert a szép Mária, épen magánosan sietett a községbe, ahol a heti piacon egyet-mást akart vásárolni. Az elrejtőzött legények akkor ugrottak elő, mikor már a leány egészen közel ért hozzájuk. A halálra ijedt hajadonnak menekülnie már nem lehetett; megállt előttük. Milivoj leszállt lováról és a leány szerelméért könyörgött. A leány előbbi határozatánál maradt. A két testvér erre nyeregbe kapta a leányt és etvágtatott vele Tyority Péter közeli szállására. Tyority egyik félreeső kamráját bocsátotta rendelkezésére Milivojnak s a két testvér a legállatiasabb módon bánt el a szegény leánnyal. Minthogy a leány estig sem érkezett haza, a szülők aggódva siettek keresésére s minthogy nem tudtak ráakadni, jelentést tettek a csendőrségnél. A csendőrség egy titkos beugásra megtudta a leány hollétét, azonnal a bünbarlangba ment és ott el is fogta a brutális legényeket. A bünösöket átadták a zentai járásbírósnak.

A trieszti általános biztosító társaság (Assicurazioni Generali) f. é. május hó 6-án tartott 61-ik közgyűlésen terjesztettek be az 1892 évi mérlegek.

A zárszámadási jelentéséből látjuk, hogy a társaság életbiztosítási díjtartaléka 2.817,742 frt 02 krral szaporított, minélfogva 1892. évi december hó 31-én 34.062.383 frt 61 krra emelkedett, míg kár- és nyereség részesülési tartalékok czimén 910,197 frt 70 kr. vezetett új számlára elő. Az 1892. évben 20,469,779 frt 90 kr. erejéig köttettek új életbiztosítások, melyek által az 1892. december 31-én érvényben volt életbiztosítási tőkeösszegek 141.876.438 frt 70 krra emelkedtek; az életbiztosítási ágban az év folyamán bevett díjak 5.792.410 frt 13 krt tettek.

A tűz- és szállítvány-biztosítási ágakban a díj és illeték bevétel 9.139.397 frt 44 kr. volt, miből 2.371.382 frt 28 kr. mint díjtartalék és 771.233 frt 35 kr. mint kártartalék lett minden tehertől menten a jövő évre átvitelezve, holott az 1892. december hó 31-én érvényben volt biztosításokért a jövő években esedékessé való díjkötelezvények összege 25.791.131 frt 60 krra emelkedett.

Károkért az 1892-ik évben 8.851.456 frt 69 krt fizetett ki. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített kárfizetéseket, a társaság alapítása óta károk fejében 253,099.377 frt 58 krnyi igen is tekintélyes összeget fizetett

ki. Ebből a kártérítési összegből hazánkra 47.689,262 frt 01 kr. esik, melyet a társaság 150,805 káresetben fizetett ki.

Az értékpapírok árfolyam ingadozása fejedetere alakított tartalék 1892. december 31-én 1.802,792 frt 95 krra emelkedett a mellett, hogy a sorsolás alá eső és a névértékön beváltható értékpapírok csakis névértékön vétettek fel a mérlegbe, míg a nyereség tartalék alapszabályszerű mérvében, a részvénytőke fele összegében vagyis 2.625,000 frtban, az ingatlan tartalék 1.289,480 frt 92 krnyi összegben s végre a kétes követelések tartaléka 80.000 frt fentartatott.

Ezen nyereség-tartalékok ennélfogva összesen 5.797.273 frt 87 krt tesznek ki.

A társaság biztosíték alapjai az ideai átutalások folytán 46.528.568 frt 62 król 49.162.470 frt 81 krra emelkedtek és elsőrendű értékekben vannak elhelyezve, melyekből több mint 14 millió magyar értékekre esik.

Az elért 793.840 frt 71 krnyi tiszta nyeresémből a társaság osztaléku részvényenkint 120 frtot aranyban vagyis 300 frankot fizet.

A közgyűlés egyhangulag és lelkesedéssel határozta el, hogy Jókai Mórt, ki az igazgatósági tanácsnak több év óta tagja, 50 éves írói jubileuma alkalmával üdvözlí, neki szerencsét kíván és egyuttal a társaság büszkeségének ad kifejezést, hogy igazgatósági tagjai sorában a legünnepelebb magyar író üdvözölheti.

Irodalom.

Beniczky-Bajza Lenkének, a népszerű regényírónak apróbb novellái két kötetben Oscar von Knicken kitünő fordításában megjelenik német nyelven. A kötetek czime; „Der Liebe Lust und Leid“; kiadta: J. Guadenfeld & Co. Berlinben.

Egyházi írók csarnoka czimű 584 oldalnyi szép kötetben, melyet az egri érseki liczeum sajtója nyomtatott. Zelliger Alajos nagy-szombati káplán és tanítóképző tanár összegyűjtötte az esztergom-főgyházmegyei papság irodalmi munkásságára vonatkozó adatokat. Nem kevesebb mint 752 író pap életrajza van meg a kötetben, a műnek teljes bibliográfiájával együtt. Zelliger nagy szorgalommal és gondos kutatómunkával dolgozott a művön, amelyben az irodalomtörténészek és könyvészek bizonyosan igen sok becses adatot fognak találni. Főképpen értékes a nagy apparátussal szerkesztett bibliografiai rész s az életrajzok számos kutfő-idézete. Pázmán Péter műveinek felsorolása például egymaga négy apróbetűs oldalt foglal el. A könyv ára kötvé 3 frt; diszpéndány 5 forint. Megrendelhető a szerzőnél Nagyszombaton.

Rákóczi arcsképe. A Magyar történelmi életrajzok legközelebbi füzeté Rákóczi Zsigmond fejedelem kitünően színezett arcképét hozza. Ugyancsak ebben a füzetben fog megjelenni II. Ferdinánd Rákóczi részére kiadott amnesztia-levelének is, hü faksimilije.

öt nyelvű szótár. Robicsék Zsigmond budapesti könyvkereskedő kiadásában és Somogyi Ede szerkesztésében igen érdekes és valóban hézagot pótló vállalat indult meg. A vállalat czime: öt nyelvű szótár és felöleli a magyar, német, angol, francia és olasz nyelvet. A műben igen fontos és gyakorlati újítást tapasztalunk, a mennyiben mind az öt nyelvnek szókinése egyetlen folytatólágos, megszakítatlan ábéczerendben van feldolgozva, a mi lehetségessé tette azt, hogy minden egyes szó valamennyi többi négy nyelvre le van fordítva. Hogy némi fogalmat nyujtsunk a szótár használhatóságáról, csak azt jelezzük meg, hogy az aránylag szűk tér daczára összesen körülbelül 800.000 szót fog tartalmazni. Az egész mű 32 füzetben fog megjelenni és egy füzet ára 30 kr. Mindazoknak, a kik idegen nyelvekkel foglalkoznak, melegen ajánljuk e közhasznú mű megszerzését.

Verseik. Irta Szabó Jenő, Nagy-Enyed, Baldi Károly kiadása. Szinte közhelylyé vált már azt állítani, hogy a költészet kivész, mert

a kor rideg. materialisztikus irányzata kiöli az érzéket a poézis iránt. És ebben van igazság, az olvasókat illetőleg, mert a verskötetek olvasó-közönsége fogy, csakugyan fogy rettenetesen. De új meg új verskötetekben, új meg új poétákban nincsen hiány. És köztük nem egy, akinek a kötetét érdemes elolvasni. Ez utóbbiak közé soroljuk Szabó Jenő verseit is, melyek igazi érzésből fakadtak és a közvetlenség melegségével, néhol kissé szentimentálisan vannak megírva és becsessé teszi őket a vallásosság és hazaszeretet, mely belőlük az olvasó szívének szól.

Közgazdaság.

A gipsz mint trágya. A gipszet eddig különösen löhere, hüvelyes veteményes és közepes kötöttségű földek trágyázására használták, de ha a földek alagsóvekre vannak, kötöttebb talajon is jó hatást mutat. Trágyául rendszerint nem égetett, nyers gipsz használható; a fehér és szürke gipszek többnyire az iparban mellékterményképen nyert gipszekkel, gyakran pedig égetett mésszszel vannak keverve. Továbbá legyen a gipsz finomra örölve, mert elegendő nedvesség jelenlétében ez gyorsabban oldódik és gyorsabban kerülhet a gyökerekhez.

Minél korábban hintettük tavasszal a gipszet földjeinkre, annál nagyobb hatást várhatunk; később, ha a talaj kiszáradt, a hatás igen bizonytalanná válik. A gipsz sok nedvességet kíván, miért is, a mint a hó elolvad és földjeinkre mehetünk, azonnal elhintendő.

„A ki korán gipszezt, annyi, mintha kétszer gipszezne” — mondja a tapasztalat; a korai gipszezt még nem bánta meg senki, a késői gyakran csak a második évben használ. A mi a gipsz mennyiségét illeti, vegyünk egy hektárra 400—500, 1 kat. holdra 240—290 kg. gipszet.

A gipsz fahamuval keverten is jó sikerrel alkalmazható, herések azonban a gipszet jobban meg hálálják.

Csirkés tyukokat rendszeren távol szoktak tartani a kerttől, attól félve, hogy kárt tesznek ezekben, holott ep e kizárás van ugy a csirkéknek, mint a kertnek határozott hátrányára. A csirkék ugyanis zárt helyen nem fejlődnek oly szépen, mintha szabadban tartózkodnának, viszont a növényeket számos ellenségeiktől megszabadítják az azok közt futkározó csibék. A kik próbáltak fiatal csibéket a kertben nevelni, azok meggyőződhetnek azon eljárás előnyös voltáról. Az anyát, hogy kaparása által kárt ne tehessen, elzárhatjuk az ut mellett egy kis reteszebe vagy borító kas alá, melybe a kis csibék szabadon bejárhatnak, s melyeket itt leforrázott liszttel vagy főtt rostaaljjal etetni, s ezen kívül azok állati táplálékot is keresnek maguknak a kertben. A fiatal csibék sokkal kisebbek, semhogy az erősebb s kifejlett növényekben kárt tehetnének, de mégis számtalan rovart képesek elpusztítani. A csibék bátran járkálhatnak az ugorka, bab, borsó, dinnye stb. közt, melyek leveleinek alsó oldaláról, a hol a rovarok rendszeren tartózkodni szoktak, ezeket könnyen lecsipdelhetik. Mennél jobban van trágyázva a kert, annál inkább elszaporodnak benne a rovarok s annál inkább van szükségünk olyan szárnyasokra, melyek azokat üldözőbe veszik. Minthogy a kis csibék eleinte nem szeretnek anyjuktól messzire távozni, czélszerű, hogy időközönként más-más helyen borítsuk le az anyatyukot, hogy így a körülte futkozó csibék azon környék növényzetét szabadítsák meg a férgekől. Midőn a csibék oly nagyra nőttek, hogy a növényekben kárt okozhatnának, könnyen át lehet őket valamely más szabad helyre tenni.

Kiadó laptulajdonos:

dr. Nemes Sándor.

Idegenek névjegyzéke.

Grand Hôtel Mayer.

Manyszinsz Henrik hivatalnok Szoben.
Czekliusz Károly hivatalnok Szoben.
Lakatos Péter jegyző Temerin.
Boberics Milán plébános Kula.
Jovanovics Mladen esperes Szivacz.
Pell Mór kereskedő Budapest.
Bernheim Manó kereskedő N.-Palánka.
Schifferer József százados Budapest.
Kutter Jenő kereskedő Budapest.
Todorovits Péter kereskedő Bécs.
Fischer Lázár kereskedő Bécs.
Kohn Hermann hivatalnok Budapest.
König Lipót kereskedő Budapest.
Prager Miksa kereskedő Budapest.
Wurezel Zsigmond kereskedő Bécs.
Rothausner Márkus kereskedő Budapest.
Lotz Friderik kereskedő Bécs.

Erzsébet szálloda:

Haupt Frigyes kir. tszéki bíró Ujvidék.
Sebumacher György földbirtokos Cservenka.
Gacsér Alfréd utazó Bécs.
Gehrlich Vilmos utazó Bécs.
Fahn József utazó Bécs.
Abelsberg Leo földbirtokos Temesvár.
Rozenstock Miksa utazó Bécs.
Bruck József utazó Troppau.
Szinger Győző utazó Budapest.
Briger Dávid utazó Budapest.
Lovag Szmik Ignác magánzó Felsőbánya.
Kritovác György kereskedő Ruma.
Kopesics Adam nyug. esendő kapitány Vukovár.
Dr. Kranovits István ügyvéd Zombor.

Központi szálloda:

Gross József építész Bécs.
Hacker Mór utazó Arad.
Bugarszky Antal kereskedő Szeged.
Simonkovits Mihály jegyző Mohács.
Lustig Manó kereskedő Erdővégh.
Gross Mór könyvelő Beocsin.
Mihobek Imre utazó Bécs.
Mihels János gyáros N.-Beeskerek.
Bratmann Ferenc kereskedő Szeged.
Csernahorszky József vendéglős Villány.
Krausz Endre és neje hivatalnok Villány.

Fábry szálloda:

Achmedakovics Ibro kereskedő Szerajevo.
Todorovics Péter kereskedő Bécs.
Stoberl Antal kereskedő Graz.
Tehmann Károly kereskedő Bécs.
Grimm Károly ezredes Grác.
Palon Akszentio kereskedő Kubin.
Müller Károly kereskedő Palánka.

Fehér hajó szálloda:

Maglits István magánzó Zombor.
Rajics Mirkó nagybirtokos Szivacz.
Rajics György nagybirtokos Szivacz.
Rankovics Péter kereskedő Belgrád.
Vujics Mladen kereskedő Panesova.
Kacsanszky Lyubomir lelkész Kulpin.
Petrovits Katicza kaszírné Fehértemplom.
Klein Katicza szobaleány Szeged.
Wist István kalapos Odzak.
Borics Lyubomir vendéglős Loznicza.
Hugó Antal hajós kapitány Heimburg.
Jendits Rájkó kereskedő Loznicza.

Teve szálloda:

Grubi Jakab utazó Petrovácz.
Stefanovics Mihály lelkész Ó-Kér.
Dobrojevics György lelkész Pivnicza.
Skalln Benő jegyző D.-Szt.-Iván.
Gavrilov Mátyás bíró D.-Szt.-Iván.
Gligorovics Peter lelkész D.-Szt.-Iván.
Netyu István földbirtokos Szt.-Tamás.
Orsay Károly kir. tszéki telekkezes Kis-Kun-Halas.
Theofanovics János kereskedő Szt.-Tamás.
Közégi Dezső jegyző Kiszács.

A kis lutri huzásai.

Május 24-én.

Brünn 58 50 12 48 7

Vizállás.

	máj. 24.	máj. 23.		máj. 24.	máj. 23.
	m é t e r			m é t e r	
Duna:	Pozsony	2.93 3.01	Tisza:	M.-Sziget	1.00 1.40
	Komárom	3.40 3.42		Tekeháza	0.83 0.87
	Budapest	3.05 3.05		V.-Namény	2.41 2.51
	Mohács	3.57 3.42		Tokaj	2.53 2.48
	Ujvidék	2.76 2.72		Szolnok	2.68 2.91
	Panesova	2.50 2.53		Csongrád	3.10 3.76
	Orsova	2.98 3.03		Szeged	3.66 3.06
				T.-Beese	2.72 2.38
				Titel	3.04 3.50

Piaczi ártáblázat

1893-dik évi május hó 24—27-ig.

Mérték vagy súly	Az áruk neve	Súly hektoliterként	Ára osztr. értékben
			frt. kr.
100 kilogramm	Buzza	legjobb	78 8 40
		középszerű	76 8 —
	Kétszeres	legjobb	— — —
		középszerű	— — —
	Rozs	legjobb	— — —
		középszerű	— — —
	Arpa	legjobb	68 5 50
		középszerű	— — —
	Zab	legjobb	48 7 —
		középszerű	44 6 20

Kukoricza: 100 kilogr. . . . 68 frt 5 10

Első cs. és kir. szab. Duna-Gőzhajózási Társaság.

MENETREND.

Érvényes 1893. május hó 1-től.

POSTAHAJÓ-JÁRATOK.

Ujvidékről, Zalankemény, Titelre:

Naponta 6 óra 20 perczkor este (első menet május 1-én.)

Ujvidékről, Zimony, Belgrád, Orsovára:

Naponta 6 óra 20 perczkor este (első menet május 1-én.)

Ujvidékről Budapestre:

Naponta 5 órakor reggel (első menet május 1-én.)

Ujvidék, 1893. május hóban.

Az Ügynökség.

Bécs, 1873. Érdem-érem.	Budapest 1885. Nagy díszokl.	Zágráb, 1891. Díszoklevél.	Eszék, 1889. Díszoklevél.	N.-Palánkán, 1887. Arany-érem.	London, 1878. Díszoklevél.
----------------------------	---------------------------------	-------------------------------	------------------------------	--------------------------------------	-------------------------------

CSIK JÓZSEF
es. és kir. kizárólag szabadalm.

első szerémi portland-czement és vízhatlan mészgyár
BEOCSINBAN.

Központi iroda és raktár: BUDAPESTEN, V., Rudolf-rakpart 8.
ajánlja a t. építész és építőmester urak, építkezési vállalatok, földbirtokosok, községi és egyházi előljáróságok, valamint a n. é. építő-közönség becses figyelmébe saját gyártmányu

Portland-czement és vízhatlan meszt

melyek mindenkor egyenlő jó minőségben szállíttatnak. — Árjegyzékek s magyarázat 9—26 kívánatra készséggel megküldetik.

Páris, 1867. Bronz-érem.	Kecskemét, 1872. Ezüst-érem.	Ujvidék, 1875. Arany-érem.	Szeged 1878. Érdem-érem.	Trieszt, 1883. Arany-érem.
-----------------------------	---------------------------------	-------------------------------	-----------------------------	-------------------------------

Ügyszám 457—1893.

Árverési hirdetmény.

Alólirott kir. közjegyző ezennel köz-
hírré teszi, hogy Dr. Csirics A. Milán
ujvidéki ügyvéd megkeresésére és fe-
lelősségére **Posch József** ujvidéki volt
kereskedőnek Ujvidéken Jenő utca 21.
számu lakásában és üzletében levő áruk,
üzleti felszerelések és egyéb ingóságok
1893. évi május 30-ik napján délután 3
órákor Jenő utca 21. sz. alatt a leg-
többet ígérőnek készpénz fizetés mel-
lett — általa 457/1893. ügyszám alatt
felvett jegyzőkönyvben nyert megbizás-
nál fogva, — a kereskedelmi törvény
306-ik §-a al. pján, szükség esetén becs-
áron alól is el fognak adatni.

Ujvidéken, 1893. május 26-án.

Szlávi János
kir. közjegyző.

20 darab boros és pá-
linkás hordó 5—
600 literes és egy nagy
35 hektos kád
olcsó áron eladó.
Tudakozódhatni e lap ki-
adóhivatalánál. 2—

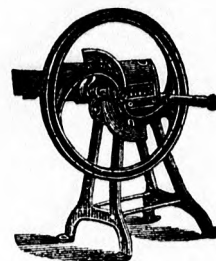
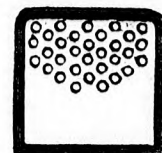
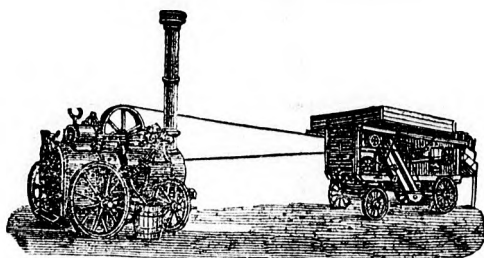

I. UJVIDÉKI GAZDASÁGI GÉPGYÁR ÉS FÉMÖNTŐDE
ZIKMUND és TÁRSA

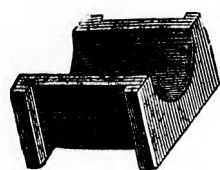
RÉZ-ÚVES-UTCZA 19. SZ.

UJVIDÉKEN

VÖRÖSMARTY-UTCZA 14. SZ.

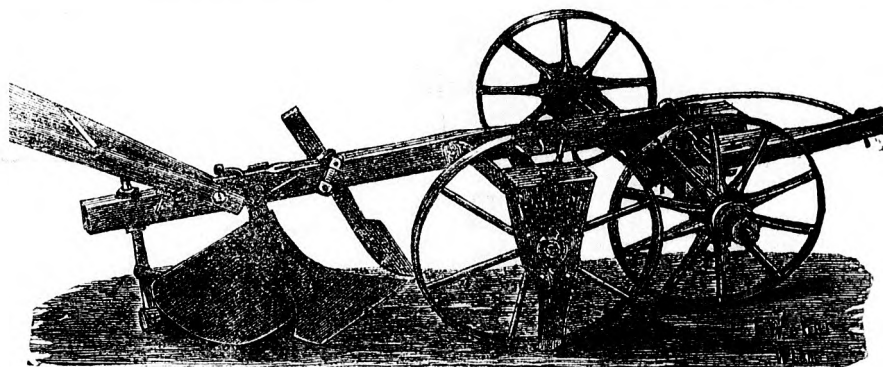
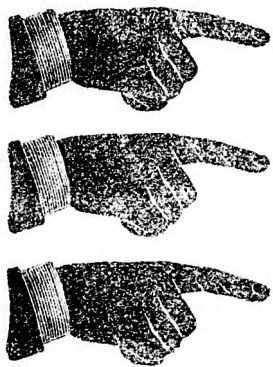
AJÁNlja A BEKÖVETKEZŐ GAZDASÁGI IDÉNYRE **LEGJOBB**

GÖZCSÉPLŐ GÉPEIT

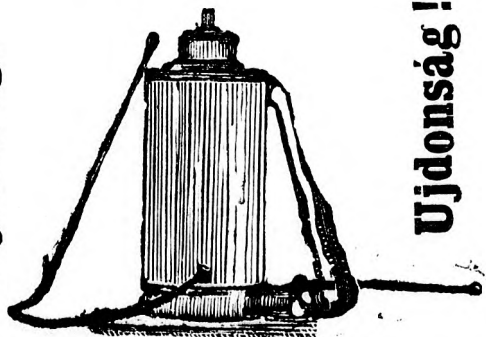

ÉS LEGUJABB SZABADALMAZOTT KUKORICZA SORVETŐGÉPEIT

TOVÁBBÁ A LEGTÖKÉLETESEBB **PERONOSPORA** KÉSZÜLÉKEK.

Ujdonság!

Ujdonság!

Ila sz. Hengeralaku „Austria“ fecskendő

egyszerű vagy kettősen működő sugárszóróval, teljesen kalapált vörösrézből, erős és szilárd szerkezettel; ez igen magas légnyomás lehetségesé teszi a *legfinomabb sugárszórást és fecskendezést*. A készülék könnyen kezelhető és a legmagasabb szakkörökben mint a *legjobb fecskendő* ismertetett el a javított peronospora készülékek terén.

Ára egyszerű sugárszóróval drbként **csak** frt 17.—
 „ kettős „ „ „ 18.—

I Ib Gömbölyded-alak.

Ezen fecskendő tartartalma 18 liter, igen erős szerkezetű, miáltal az érdekelt körökben a legrövidebb idő alatt nyert elismerést.

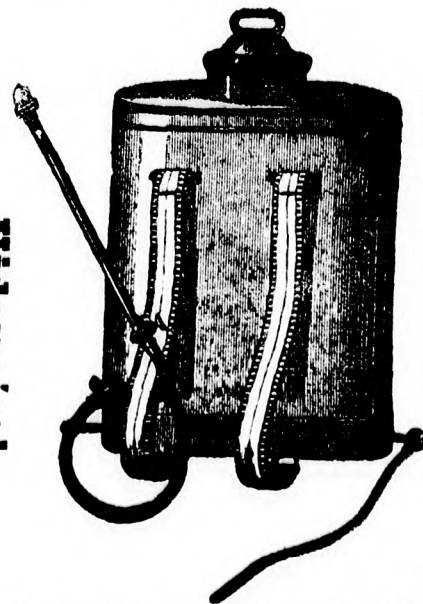
Ezen fecskendő puttonya is teljesen vörös rézből készült.

Ára darabonként **csak** frt 19.—

Ujdonság!

Ujdonság!

ASSICURAZIONI GENERALI 1892. ÉVI MÉRLEGE.

Nyereség- és veszteség-számla az A mérleghez (1892)

KIADÁS

BEVÉTEL

A tétel neve	Üzlet		Vagyon		Összes		A tétel neve	Üzlet		Vagyon		Összes	
	frt	kr	frt	kr	frt	kr		frt	kr	frt	kr	frt	kr
1. Díjtartalék a múlt évről:							1. Viszonbiztosítási díjak:						
a) tűzbiztosítás	2111499	14					a) tűzbiztosítás	2906084	51				
b) szállítmánybiztosítás	173925	99					b) szállítmánybiztosítás	773458	18	3798899	37		
c) jégbiztosítás	81280	58	2316655	71		2316655	c) jégbiztosítás	114356	68				
2. Tartalék oly károkra, melyek 1891. decz. 31-én még függőben voltak:							2. Károk:						
a) tűzbiztosítás	895229	94					a) tűzbiztosítás	frt 2,621,215.31					
b) szállítmánybiztosítás	868178	68					b) szállítmánybiztosítás	427,498.31		3048708	62		
c) jégbiztosítás	8845	39	765248	90		765248	a) kifizetett kárösszegek tartalék még ki nem fiz. károkra	frt 693,752.23		1033727	80		
3. Díjak a törlések levonásával:							b) kifizetett kárösszegek tartalék még ki nem fiz. károkra	frt 389,975.57					
a) tűzbiztosítás	699771	86					c) kifizetett kárösszegek tartalék még ki nem fiz. károkra	frt 36,508.72		40273	19	4122709	61
b) szállítmánybiztosítás	1706689	85					3. Díjtartalék 1892. december 31-én még folyó biztosításokra:						
c) jégbiztosítás	131255	63	8835663	34		8835663	a) tűzbiztosítás	2170080	13				
4. Kötvényilletékek:							b) szállítmánybiztosítás	180735	33	2371382	28		
a) tűzbiztosítás	274989	17					c) jégbiztosítás	20566	82				
b) szállítmánybiztosítás	8628	04					4. Jutalékok:						
c) jégbiztosítás	20115	99	303734	10		303734	a) tűzbiztosítás	784604	68				
5. Tőke elhelyezések jövedelme:							b) szállítmánybiztosítás	68386	86	857003	06		
a) Jelzálog követelések kamatai	4000	—					c) jégbiztosítás	4011	52				
b) Értékekre adott előlegek kamatai	1764	03					5. Általános kezelési költségek:						
c) Állam- és más értékpapírok kamatai és osztalékai	234224	16					a) tűzbiztosítás	504565	46				
d) Kamatok váltószámításból, folyó számlától és ágió	17923	40	25791	59	25791	59	b) szállítmánybiztosítás	100575	37	607085	75		
6. Nyereség különféle értékesítések folytán							c) jégbiztosítás	1944	92				
					6357	36	6. Adók és illetékek:						
A tűzbiztosítási ágba befoglalvák a fűkő- üveg biztosításban elért eredmények							a) tűzbiztosítás	232148	88				
Összesen			12221302	05	261268	95	b) szállítmánybiztosítás	11668	32	247242	20		
							c) jégbiztosítás	3425	—				
							7. Az ellátási pénztár kamatai					5855	43
							8. Kétes követelések leírása						
							Nyereség			221979	78	235536	77
							Összesen			12221302	05	261268	95

Nyereség- és veszteség-számla a B mérleghez. — Életbiztosítási osztály. (1892.)

A tétel neve	Üzlet		Vagyon		Összes		A tétel neve	Üzlet		Vagyon		Összes	
	frt	kr	frt	kr	frt	kr		frt	kr	frt	kr	frt	kr
1. Díjtartalék a múlt évről	3124464	59					1. Viszonbiztosítási díjak						
a) halálesetre szóló biztosításokra	919388	14	3032525	45		3032525	b) életre szóló biztosításokra						
b) életre szóló biztosításokra	5132113	71	487810	87		487810	c) járadékokra szóló biztosításokra						
2. Tartalék 1891. decz. 31-én függőben levő károkra	5132113	71					2. Fizetések esedékes biztosításokért:						
a) halálesetre szóló biztosításokra	5132113	71					a) halálesetre szóló biztosításokért	195362	48	231751	18		
b) életre szóló biztosításokra	5132113	71					b) életre szóló biztosításokért	487199	47	136281	76		
c) járadékokra szóló biztosításokra	73261	99	5719601	29		5719601	c) járadékokért	126477	32	543	76		
3. Díjbevételek							Levonva viszonbiztosítások fejében	2569639	27	368576	70		
a) halálesetre szóló biztosításokra								71000	—	8000	—		
b) életre szóló biztosításokra							3. Kötvény-visszavásárlások						
c) járadékokra szóló biztosításokra								2498039	27	300576	79	2858615	97
4. Kötvénydíjak							4. Díj és költség:						
a) Jelzálog követelések kamatai	69314	94					a) Halálesetre szóló biztosítás	284594	85	436310	20		
b) Értékekre adott előlegek kamatai	1075	80					b) Élésre	534122	62	15567	57		
c) Állam- és más értékpapírok kamatai	1090699	72					c) Járadék biztosítás	119895	69				
d) Folyó számlák kamatai	12310	68					Összesen	34990683	76	451877	77	34990683	76
e) Az ingatlanok tiszta jöv. delme	201915	83					Levonva a kiegészítési részleteket			3545156	53		
f) Életbiztosítási kötvényekre adott előlegek kamatai	16534	47					Netto-tartalék			1389177	92		
g) Életbiztosítási kötvényekre adott előlegek kamatai	154066	44	1285323	91	1285323	91	5. Orvosi díjszabványok						
h) Életbiztosítási kötvényekre adott előlegek kamatai	1285323	91	255337	53	255337	53	6. Jutalékok						
i) Életbiztosítási kötvényekre adott előlegek kamatai	255337	53	26144	04	26144	04	7. Költségek						
7. Nyereség különféle értékesítések folytán							8. Adó és bélyeg						
							9. Kamatok a nyereséggel biztosítottak javára					18870	45
							10. Leírás kétes követelésekre					35687	73
							Nyereség			196091	69	211516	78
							Összesen			196091	69	211516	78

VAGYON

Az ASSICURAZIONI GENERALI vagyonállása 1892. december 31-én.

TEHER

Folyó szám	A tétel neve	A		B		ÖSSZESEN		Folyó szám	A tétel neve	A		B		ÖSSZESEN	
		frt	kr	frt	kr	frt	kr			frt	kr	frt	kr	frt	kr
1	A részvényesek adóselevei a tőke be nem fizetett részéről	1837500		1837500		3675000		1	Alaptőke	2625000		2625000		5250000	
2	Ingatlan birtok:							2	Tőkésített nyereségtartalék	1312500		1312500		2625000	
	a) városi telkek							3	Tartalék az értékpapírok árfolyam ingadozásának fedezésére	819544	05	983248	00	1802792	95
	b) földbirtokok (gazdasági jellegű)							4	Ingatlan tartalék	40000		40000		80000	
	c) 1892. december 31. még a) a-madott gazdasági termények a társaság földbirtokaitól							5	Tartalékalap kétes követelések fedezésére						
3	Kölcsönök a társaság életbiztosítási kötvényeire							6	Díjtartalék még érvényben levő biztosításokra	2371382	28	34062383	61	34062383	61
	a) Aktív életjáradékok és jelzálog által biztosított, a felek halálakor felveendő tőkek vételára								b) az A mérlegben						
	b) Aktív életjáradékok és jelzálog által biztosított, a felek halálakor felveendő tőkek vételára								a) B mérlegben						
4	Kamatok jelzálogilag biztosított tőke-kölcsönök ingatlanokra							7	Tartalék bejelentett, de december 31-én még ki nem fizetett károkra:	771233	35	360576	70	360576	70
	a) folyó	frt 1,803,360.41							a) az A mérlegben						
	b) hátralékos	5.113.61		80000	1728474	02	1808174	02	a) B mérlegben						
5	Kölcsönök letétmentesített állam- és más értékpapírokra							8	Osztalékalap az életbiztosításban nyereséggel vegyes biztosítottak javára			549621		549621	
6	Állam és más értékpapírok							9	A hivatalnokok ellátási pénztárának vagyona	508631	97			508631	97
7	Váltók a társaságban							10	Jelzáloghiteltelek						
8	E. ö. évek a jelzálogszámlának (alapsz. I. cz. e) pont)							11	Egyenleg az életbiztosítottok számláján	664975	27	212003	65	876978	92
9	Pénzek folyó számlán különböző bankoknál és hitelintézeteknél							12	Egyenleg az intézet főköjainak számláján	16329	12	5367	57	21596	69
10	Készpénz-készlet a triesti és veneczei igazgatóságok pénztárában							13	a) Hitelek különböző címeken	1208771	51	866123	89	2075895	40
11	Készpénz-készlet a fiókok pénztárában								b) Letétek kezesség és biztosíték gyanánt	699435	88	490027	78	1189513	61
12	Maradvány a viszonbiztosítottok számlájából							14	A B mérleg folyó számlájának egyenlege	358402	39			358402	39
13	Maradvány az intézet főköjainak számlájából							15	Gidoni alapítvány	541960				541960	
14	Maradvány az A mérleg folyó számlájából							16	Girard alapítvány	497750				497750	
15	a) Adósk különféle címek alatt							17	Goldschmiedt alapítvány	3000				3000	
	b) Adósk jelzálog kölcsönökre hátralékos kamatokkal							18	Felosztható nyereség	459068	62	334772	09	793840	71
	c) Letétek kezesség és biztosíték gyanánt														
	d) Letét Goldschmiedt alapítvány														
16	Díjtartalék átadott élet-viszonbiztosításokra														
17	Butorzat és vasszekrények a társaság összes hivatalában, üzegtáblák, papír és nyomtatvány az összes raktárakban														
18	Előlegezett jutalékok és szervezési költségek														
	Összesen			11868721	52	43131806	11	55000527	63			11868721	52	43131806	11
	Az 1892. december 31-én jövő évekre érvényben maradó díj-kötelezvények értéke														

A Cz. Kir. szab. Assicurazioni Generali Központi igazgatósága Triestben: Besso M., Dr. Camillo Bozza, Br. Bruck Ottó, Dr. Calabi R., Br. Morpurgo József, Segré V. Vezértitkár: Besso József.

Magyarországi vezérlőnökség, Budapesten, Dorottya-utca 10. sz., az intézet saját házában.

Bővebb zárszámadási jelentések az alanti főügynökségnél kaphatók. Ugyanitt felvilágosítások a legnagyobb készséggel adatnak és biztosítási ajánlatok a tűz-, jég-, élet- és szállítmánybiztosítási ágazatokban a legsolidabb feltételek és legolcsóbb díjak mellett eszközöltenek.

Az ujvidéki főügynökség

KODA D.

Nyomatott Hirschenhauser Benő könyvnyomdájában Ujvidéken.